

Demokratiafoorumi
**Vasudhaiva
Kutumbakam**

Kannanotto, jonka eräät suomalaiset kansalaisjärjestöt allekirjoittivat syksyllä 2006 Demokratiafoorumin tilaisuudessa "Transparency in the European Union" 5.9.2006 puhuneen Olivier Hoedemanin alustuksen ja aloitteen perusteella.

Euroopan unionin komissiolle
Euroopan unionin puheenjohtajamaan hallitukselle
Suomen eduskuntaryhmille

ASIA: Lobbauks ja Euroopan unionin avoimuus

Unionin komissio hyväksyi toukokuussa vihreän kirjan Euroopan avoimuusaloitteesta. Suomen puheenjohtajakauden painopisteisiin kuuluu Euroopan unionin läpinäkyvyyden ja avoimuuden lisääminen. Näistä syistä esitämme seuraavaa Euroopan unionin avoimuuden lisäämiseksi:

1. Eniten korjattavaa unionilla on lobbauskäytäntöjen avaamisessa. Kansalaisjärjestöjen ja yritysten harjoittama lobbaus on luonnollinen osa unionin toimintaa. Yhtä luonnollista on, että lobbauksen on oltava täydellisen läpinäkyvää. Lobbaustoiminnan läpinäkyvyys on kansanvallan kannalta tärkeää ja kansanvalta on Euroopan unionin onnistumisen ydinhaaste. Yritysten lobbaustoiminnan läpinäkymättömyys on omiaan pitämään yllä kansalaisten epäluuloa Brysseliä kohtaan. Tällainen ei voi olla myöskään yritysten intressissä.

Vihreässä kirjassa esitetään, että yritysten harjoittaman lobbauksen julkisuus jää vapaaehtoisuuden varaan. Komission edustajien väite, ettei pakollinen rekisteri johda toivottuun tulokseen on outo. Tehokas valvonta, kannustimet ja järeät sanktiot tuottavat ajan myötä tulosta.

Vaadimme siksi, että unioni laatii ja ylläpitää verkkosivuillaan luotettavan ja helppolukuisen rekisterin lobbareista ja heidän toiminnastaan. Rekisterin tulee olla pakollista kaikille lobbareille joiden ansiot tai käyttämät varat ylittävät tietyn kynnyksen (esim.

5000 euroa) kolmen kuukauden aikana. Rekisteröinnin yhteydessä seuraavien tietojen tulee olla pakollisia:

- lobbarin nimi, yhteystiedot, työnantaja tai toimeksiantava yritys, järjestö tai muu taho;
- asiakkaiden nimet (koskee konsulttiyhtiöitä ja lakitoimistoja);
- kenen puolesta lobbari tai lobbareiden koalitio toimii

Rekisterissä olevat tiedot tulee päivittää säännöllisesti (esim. kaksi kertaa vuodessa) raporteissa, joista selviävät ainakin:

- missä asioissa tai minkä lainvalmistelun yhteydessä lobbari on ollut aktiivinen sekä kuinka paljon varoja lobbari on toiminnassaan käyttänyt.

2. Toinen vihreän kirjan puute liittyy komission entisten työntekijöiden lobbaustoimintaan. Aloitteessa ei käsitellä ongelmaa, joka syntyy entisten komissaarien tai komission virkamiesten siirtyessä lobbaustyöhön virkauran jälkeen tai virkavapaiden aikana. Nykyiset säädökset rajoittavat tällaista toimintaa vain heikosti. Vaadimme tarpeeksi pitkää siirtymäaikaa komission työntekijöille heidän siirtyessään lobbaustoimintaan.

3. Vihreässä kirjassa kannatetaan myös keskustelua jäsenvaltioiden velvollisuudesta julkaista tiedot komission kanssa yhteistyössä hoitamiensa yhteisön varojen, kuten maataloustukien, edunsaajista. Nykyisin komissio ei saa julkaista tietoja niistä tuista, joita hallinnoidaan yhdessä jäsenmaiden kanssa. Huolimatta puheenjohtajakauden avoimuusteemasta Suomi ei kuitenkaan ole ottanut asiassa aktiivista roolia. Kansalaisjärjestöt kannattavat lämpimästi tällaisen avoimuuden lisäämistä.

Suomen eduskunnan tulee Tanskan parlamentin esimerkkiä noudattaen vaatia Brysselissä vaikuttavien lobbareiden pakollista, julkista rekisteriä. Unionin puheenjohtajana Suomen tulisi myös viedä esitys EU:n ministerineuvostoon. Samalla Suomen tulisi edistää yhteisesti hallinnoitavien tukien julkisuutta ja avoimuutta.

Allekirjoittaneet järjestöt:

Attac ry * Crash ry * Maan ystävät ry * Maailmankauppojen liitto ry